

Foto Tõnno Jonuks

Viru-Nigula kirik

Viru-Nigula kirik

Kirikule nime panemine

Viru-Nigula kirik olnud valmis saamas, aga et kirikule miskid nime ei ole teatud panna, läinud kiriku ehitajad ja meister Vasta mõisa väljale tööliste juurde ja küsinud: "Kes tahab kiriku-võtmed oma kätte võtta?"

Üks tööline nimega Nigulas lubanud neid võtmeid oma kätte hoida võtta. Mees võetud kohe kinni ja viidud kirikuse, kus ta kiriku seina sisse müüritud, ainult üks väikene auk jäetud, kust talle süüa antud. Mees surnudki sinna müüri sisse ära. Seda kohta on praegugi veel tunda.

E 41295/6; E 46075; H III 31, 258; ERA II 70, 320 (9); ERA II 215, 708 (2); ERA II 216, 47/8 (2); ERA II 216, 145 (1); ERA II 216, 169/71 (2); ERA II 216, 171 (3); ERA II 216, 201/2 (3); RKM II 159, 50 (9); RKM II 463, 70 (2); RKM II 463, 70/1 (3); RKM II 463, 79/81 (18); RKM II 463, 413 (7); RKM II 465, 94 (5); RKM II 465, 236 (5); RKM II 465, 275 (16); RKM II 465, 508 (4)

Viru-Nigula kiriku ehitamine

Vana jutt räägib kiriku ehitamisest, et kord hakatud Viru-Nigulas kirikut ehitama. Päeval ehitati, öösel kisti müürid vanasaadana poolt maha. Nii ei edenenud töö sugugi.

Sääl elas ka üks nõid või tark, siis mindi sellelt nõu küsima. Siis ütles nõid: "Siin naabril sünnib lehmale kaks härgvasikat ja mõlemad on valged. Kui need aastaseks saavad, siis pane kiriku nurgakivi vankrile, siis rakendage härjad ette, las härjad lähevad nii kaugele kui korra peatuma jäävad, siis sinna ehitage kirik."

Esileht

V-Nigula

Kaart

Ajalugu

Edasi

Naabril sündiski kaks härgvasikat ja nendega viidigi nurgakivi. Nad jäid sinna seisma, kus on praegu kirik.

Kui nüüd hakati kirikut ehitama, seinad püsivad terved, ei neid jõudnud keegi paha vaim enam maha kiskuda.

Nii ehitati Viru-Nigula kirik.

ERA II 216, 135/6 (1)

Kiriku häbisammas

Viru-Nigula kiriku juures häbisambas olla kõige viimasena karistada saanud keegi Kadri nimeline tüdruk Mallast, kes eksis kombeliku elu vasta ja surmanud oma lapse. Karistus olnud eriliselt vali. Praegu seisab sammas kirikuvärava kõrval kui nutja naine, kes on omalt kõik ära annud ja kaotanud...

RKM II 7, 306 (2); RKM II 222, 406/7 (4); RKM II 463, 227 (8) (Kongla Ann); RKM II 465, 490 (20) (Kongla Ann)

Vanapiiga matmine Viru-Nigula surnuaiale

See old Viru-Nigula surnuaial... Maetud üht vanapiigat. Kerst old hauva kohal lauatüki pääl. Aga just laulu ajal kerst keikund, aiavaht kargand appi, aga kukkund ise sisse, kerst surnega taga. Surne kõhe aia vahe kaula. Naised hauva kaldal

itku: "See, midä jäi elus tegemata, siis nüüd veel surnest piast...!"

Mend veel toine meeski tagant järel, kee avitas kerstu korda sättida.

(Tõsilugu, kuulnud 27. okt. 1963.a. Tammoja Alviine matuses, Aserist pärit Olga Tappolt.)

RKM II 7, 379/80 (270); RKM II 20, 204/5 (2)

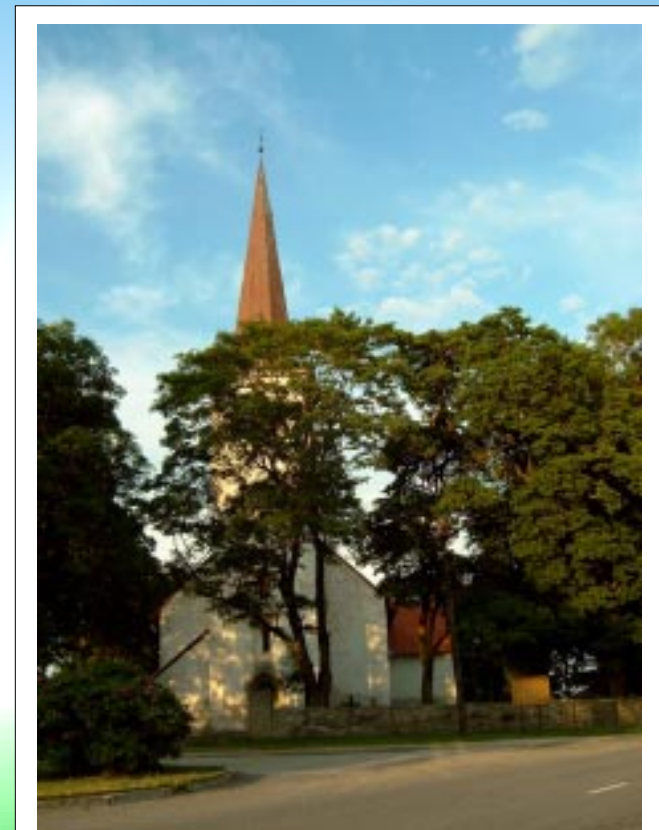

Foto Pille Parder

Esileht

V-Nigula

Edasi

Foto Tõnno Jonuks

Viru-Nigula kirik

Kurat surnuaial

Viru-Nigula koguduse surnuaial asub kiriku juurest 1 kilomeeter maad homiku pool käidava tee ääres. Tee kiriku ja surnuaia vahel oli aastakümnete eest väga porine, nõnda et jalakäija oli sunnitud surnuaiast läbi tulema. Aia väravad seisid alati pärani lahti. Oli mardipäeva aegne pime, varahommik umbes kella kuue aegus, kui keegi teekäija Pada mõisa poolt tulles tahtis kiriku juurde minna. Ta teadis - surnuaia esine tee läikis sügisestest sadudest tekkinud porist, mille pärast tuli surnuaiast läbi minna. Vaevalt jõudis ta aiamüüri nurgani, kui nägi kiriku poolt aiast iseäralikku kogu tema poole tulevat. Kogu oli ümmargune kui suur trumm, kuus jalga all, laiad kõrvad ja sarved pääs ja - kahe päega. See koletis tuli pikkamisi aga kindla sammuga teekäija poole... Hirm valdas inimest, ta jäi seisma ja ära ootama, milline lõpp saab küll sellel hirmul olema!

Koletis lähenes pimeduses kuni kümne sammuni inimesele ning ütles siis krõmeda häälega: "No tule ikka tule, mis sa vahid veel!" Veel mõned silmapilgud ja siis pidi lõpp tulema... Teekäijal värises kõik silmi ees suure hirmu tagajärjel. Seal tundis koletis teekäija ära ning lausus: "Viin lihunikule Rannu külasse lehma ja tulin temaga surnuaiast läbi..."

RKM II 464, 242/4 (24); RKM II 464, 248/9 (36)

Esileht

V-Nigula